
FONDEN DYBBØL BANKE

CVR-nr.: 14432981

Dybbøl Banke 16
6400 Sønderborg

Årsrapport
1. januar 2022 - 31. december 2022

Årsrapporten er godkendt den

30/03/2023

Jens Peter Rasmussen
Dirigent

Indhold**Virksomhedsoplysninger**

Virksomhedsoplysninger

Påtegninger

Ledelsespåtegning

Erklæringer

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ledelsesberetning

Ledelsesberetning

Redegørelse for god fondsledelse

Redegørelse for fondens uddelingspolitik

Årsregnskab

Anvendt regnskabspraksis

Resultatopgørelse

Balance

Noter

Virksomhedsoplysninger

Virksomheden	FONDEN DYBBØL BANKE Dybbøl Banke 16 6400 Sønderborg e-mailadresse: info@1864.dk CVR-nr.: 14432981 Regnskabsår: 01/01/2022 - 31/12/2022
Revisor	BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab Kolding Åpark 8, 7 6000 Kolding DK Danmark CVR-nr.: 20222670 P-enhed: 1003201372

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsperioden 01. januar 2022 - 31. december 2022 for FONDEN DYBBØL BANKE.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2022 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Dybbøl, den 30/03/2023

Bestyrelse

Jens Peter Rasmussen
Formand

Nils Natorp
Næstformand

Christian Arnth Jørgensen

Kjeld Stærk

Tenna Rejnholt Kristensen

Carsten Porskrog Rasmussen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Fonden Dybbøl Banke for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2022 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af fonden i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisoreres etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere fondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere fonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes

besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af fondens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at fonden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Kolding, den 30/03/2023

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr.: 20222670
Niels Peder Aalund, mne2272
Statsautoriseret revisor

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr.: 20222670
Erik Bendtsen, mne7110
Registreret revisor

Ledelsesberetning

Ledelsesberetning 2022

Fondens hovedaktiviteter

Fondens eneste aktivitet er ifølge vedtægterne at drive og vedligeholde Historiecenter Dybbøl Banke. Herunder at give de besøgende indsigt i landskabet på Dybbøl Banke og de nationalhistoriske begivenheder, der knytter sig til hertil. Formidlingen bygger primært på levendegørelse, publikumsinddragelse med hands-on aktiviteter, film og historiske rekonstruktioner.

Fonden tager sig desuden af den daglige drift på Dybbøl Mølle for DSI Dybbøl Mølle.

Fonden afvikler hvert år den historiske event "1864 dage", der bygger på deltagelse af frivillige historieentusiaster herunder militærhistoriske grupper fra primært Danmark, Tyskland, Tjekkiet og Norge. Formålet er at skabe interesse for historien på en engagerende og familievenlig måde.

Usædvanlige forhold

Året var præget af at være et post-Corona-år, hvor danskerne først var forsigtige og siden igen valfartede til udlandet. Det blev særlig tydeligt i sommerferien. Til gengæld kom det tyske turistbesøg tilbage på niveauet fra før Corona.

Den internationale krise med krigen i Ukraine udviklede sig til en alvorlig energikrise i slutningen af året med voldsomt stigende energiudgifter og deraf følgende inflation. Heldigvis har historiecenteret en fastprisaftale for gas, som løber indtil udgangen af 2024. Desværre har historiecenteret ikke en tilsvarende aftale vedrørende el, hvilket betød at energibudgettet blev overskredet.

Den stigende inflation er kommet bag på mange og den påvirkede besøget negativt i efteråret.

Udvikling i aktiviteter og økonomisk forhold

Historiecenterets udendørs rekonstruerede skanseanlæg bærer præg af 15 års slid og trænger i stigende grad til vedligehold. Gennem de seneste år har der fx været problemer med el-systemet. Efter anbefaling blev det eksisterende system derfor udskiftet med et nyt og tidssvarende system, hvor det fremover vil være muligt at lokalisere eventuelle fejl. De nedslidte tage på henholdsvis mandskabsbarak og kogeskur i soldaterbyen blev ligeledes udskiftet i løbet af foråret.

Historiecenteret har været voldsomt udfordret omkring krudtopbevaring. Dels er fjernlageret med opbevaring op til 200 kg midlertidigt flyttet fra en bunker i Søgaardlejren til Flyvestation Skrydstrup dels kunne Beredskabsstyrelsen ikke længere godkende opbevaringsfaciliteterne på historiecenteret. Men efter 2 års tovtrækkeri med Beredskabsstyrelsen er det omsider lykkedes at komme igennem med en godkendt plan for opbevaring af op til 25 kg krudt i et magasin på historiecenterets område. For at leve op til styrelsens krav skulle historiecenterets to rekonstruerede krudtmagasiner byttes rundt, da magasinet indrettet til udstilling var bedst egnet til opbevaringen af krudtet. Arbejdet blev indledt i efteråret og var klar til godkendelse af politiet i 2023 før den nye sæsonstart.

Fjerndeponeringen på Flyvestation Skrydstrup er uholdbar, og derfor blev der i sæsonen arbejdet med at finde en ny løsning i Søgaard. Løsningen ser nu ud til at blive at historiecenteret selv investerer i et godkendt alarmsystem, som forhåbentlig vil kunne etableres i 2023.

Som følge af de store udfordringer med opbevaringen af sortkrudt har det i hele 2022 været nødvendigt at reducere salutskydningen væsentligt. Det betød, at salutering i sæsonen med kanonen stort set bortfaldt.

Historiecenteret har hidtil åbnet i vinterferien med en enkelt daglig rundvisning alle ugens dage. Der har været stigende interesse og derfor gennemførtes et forsøg med at holde historiecenteret almindeligt åbent alle hverdage kl. 10-15. Forsøget blev taget godt imod, og det blev den hidtil bedste vinterferie. Åbningen i vinterferien, der udelukkende gennemføres med fastansatte, forventes fremover at blive en fast del i aktivitetskalenderen.

Der afvikledes 6 eksklusive temature på Dybbøl Banke i juli og tilbuddet blev i efterårsferien udvidet med to aftenture på historiecenteret, hvor mørket udnyttedes til en fortælling om natterne i Dybbølstillingen.

Fortælling i mørket med få levende lys og bål giver en helt særlig og intens stemning. Begge ture blev udsolgt, hvilket viser at der er et potentiale i efterårsferien.

Samarbejdet med Jysk-Fynske Medier (GROW) fortsattes med den intensive og målrettede annoncering via de sociale medier og hjemmesider, hvortil kom SEO optimering. 1864.dk har i løbet af året været besøgt 102.000 gange af 72.000 brugere.

Historiecenteret og Dybbøl Mølle åbnede for sæsonen den 1. april med uændrede priser bortset fra at familiebilletten var sløjfet:

Voksne	130 kr.
Studerende	85 kr.
Børn (5-15 år)	80 kr.
Børn (0-4 år)	Fri entré
RABATTER:	
Skoleelever	50 kr. / 25 kr.
Grupper (min. 10 personer, pr. person)	125 kr.

Turistbesøget i foråret lå lidt over det normale med bl.a. den bedste vinterferie nogensinde og en god påskeferie. I juni faldt besøget drastisk til under normalen og den negative udvikling fortsatte i juli, der endte som den dårligste juli siden 2010. August blev bedre som følge af at de tyske gæster vendte tilbage, men september og ikke mindst oktober endte under normalen. Det kan skyldes de voldsomt stigende energjudgifter, hvor ikke mindst elpriserne kan have haft betydning for mange danskeres købelyst. Skolebesøget gik en smule frem i forhold til 2021 men ligger fortsat 15% under årene før Corona. Skolerne er blevet mere forsigtige, og der er en tendens til, at de ikke længere bestiller i så god tid.

Med 43.961 gæster skal vi helt tilbage til 2008 for at finde et dårligere resultat. Da der var budgetteret med 50.000 gæster, resulterede året i manglende entréindtægter på 650.000 kr. Hertil kommer tab på guidegebyr samt mindre varesalg i butik på 120.000 kr.

Året bød desuden på ikke budgetterede udgifter til reovering af udendørs el-system samt øgede energjudgifter på i alt over 200.000 kr.

Fonden Dybbøl Bankes samlede resultat før afskrivning og forskydning af feriepenge (likviditetsmæssigt resultat) blev et underskud på 816.298,75 kr. Det finansielle resultat i en usikker tid blev dermed bedre end forventet. Ultimo 2022 var de forhåndenværende likvide midler således på 2.734.090 kr.

Betydningsfulde begivenheder

Tour de France gav ikke som nogle forventede et større besøg på Dybbøl Banke. På selve dagen den 3. juli havde historiecenteret 38 gæster mod sidste år 328, og Dybbøl Mølle havde 6 gæster mod sidste år 116. Møllen reddede dog en normal omsætning hjem ved at sælge godt i butikken. Centeret havde til gengæld en omsætningsnedgang på 30.000 kr. (-64%).

I anledning af Tour de France havde historiecenteret fået lov til at genopsætte udstillingen om fester på Dybbøl Banke. Skiltene måtte dog kun være opsat i selve weekenden, hvorefter de skulle nedtages.

"Kampen om Als" genstartedes i en ny og mere fleksibel udgave som "1864 dage" på historiecenteret. Weekend den 25.-26. endte med skuffende 247 betalende gæster. Men det skal ses i lyset af, at vi ret beset er startet helt forfra med et nyt sted og et nyt navn. På den positive side var de frivillige deltagende sortkrudtskytter meget begejstrede for den nye placering og de deraf nye muligheder. Selvom arrangementet skulle gentænkes og mange nye erfaringer gøres var afviklingen en succes. Et nyt spændende samarbejde med Røde Kors betød, at gæsterne med VR-briller kunne man opleve ødelagte landsbyer og høre lokale fortælle om krigen set deres øjne.

Særlige risici

Fondens indtjening er som følge af den økonomiske krise udfordret. I 2022 var der budgetteret med 50.000 gæster, men der kom kun knap 44.000, hvilket resulterede i en manglende indtægt på 650.000 kr. Den fortsatte usikre økonomiske situation med høj inflation peger på et lignende besøg i 2023.

Det er tydeligt, at skolerne er usikre på deres fremtidige økonomi, og derfor har Dybbøl Banke mistet skolegrupper i forhold til før Corona. Skolerne har på nuværende tidspunkt heller ikke bestilt i samme omfang som tidligere, og det forlyder, at nogle kommuner vil spare på skoleområdet. Vi kan derfor risikere en yderligere nedgang i skolebesøget.

De høje energipriser herunder særligt elpriserne vil fortsat være en udfordring. Heldigvis har historiecenteret gennem de sidste 10 år investeret i energibesparende løsninger, som næsten har halveret elforbruget. Det har

alene i 2022 betydet en besparelse på ca. 100.000 kr. Men med et årligt forbrug på 45.000 kWh er vi stadig sårbare.

Historiecenteret har heldigvis en fastprisaftale på naturgas, og aftalen først udløber i 2024. I mellemtiden har vi arbejdet for at få fjernvarme, og det ser nu ud til at lykkes, da Sønderborg Byråd har godkendt projektet ved Sønderborg Fjernvarme. Det er endnu usikkert om omstillingen allerede vil ske i 2023 eller først i 2024. Det vil betyde en større investering på anslået ½ mio. kr., hvilket i givet fald må tages af egenkapitalen.

Miljøforhold

Vi har fokus på ikke at belaste miljøet unødvendigt og følger Naturstyrelsens og Sønderborg Kommunes miljøpolitik. Fx bruges ved plejen af de omkringliggende grønne arealer kun mekanisk bekæmpelse og ikke miljøgifte. For at overkomme denne ekstra indsats er der i sæsonen ansat en medarbejder til pleje af de grønne områder omkring historiecenteret og Dybbøl Mølle.

Fonden har hele tiden fokus på at udskifte miljøbelastende materialer i butikken med mere miljøvenlige og genanvendelige produkter. Fx er engangsplastikkrus udskiftet med miljøvenlige papbægere og madvarer udskiftes så vidt muligt med økologiske produkter.

I 2022 blev arealerne som historiecenteret og Dybbøl Mølle disponerer over som en dal af Sønderborg Kommunes naturprojekt "Danmarks vildeste kommune" udlagt til græsning og høstet. En lokal landmand leverede kreaturerne. I september hjalp en årgang på Dybbølskolen med at samle frø på Dybbøl Banke og sprede dem på naturarealerne for at hjælpe biodiversiteten på vej. Projektet har ikke mødt modstand fra lokalområdet og vil blive fortsat i 2023.

Videnressourcer

Fondens formål er at formidle viden om Dybbøl Banke og de nationalhistoriske begivenheder, der relaterer sig hertil. Det er derfor fondens pligt at holde sig ajour med den nyeste viden om disse emner.

Fonden har derfor et naturligt og tæt samarbejde med Museum Sønderjylland og andre vidensinstitutioner indenfor området. Fonden tager sig ikke af at samle originale genstande eller kilder men anvender i stedet replika og rekonstruktioner, som vi hovedsagelig selv fremstiller. Eventuelle afleverede genstande eller kildemateriale overlades til Museum Sønderjyllands håndtering.

Fonden har ansat en historiker med ansvar for fagbibliotek, udvikling og løbende opdatering af guidemateriale samt vedligehold af fondens store vidensdatabase, hvor store dele er tilgængelig for offentligheden via hjemmesiden 1864.dk. Databasen indeholdt ved udgangen af 2022 knap 13.000 emner.

Historiecenteret deltager i de videnspædagogiske centres netværk samt de historiske værksteder

Til støtte for fondens formidlingsvirksomhed modtager fonden hvert år et tilskud fra tilskudsordningen for videnspædagogiske aktivitetscentre. Tilskuddet søges særskilt og afrapporteres årligt.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Vi har arbejdet på at få belyst i hvilket omfang krigen i 1864 har påvirket dødeligheden blandt civile i de berørte dele af landet. Det er blandt andet blevet til en artikel i Sønderjysk Årbog 2022 og det vil blive indlejret i formidlingen fremover.

I samarbejde med Destination Sønderjylland skal der fremstilles indhold til en ny app, som firmaet StoryHunt har udviklet. Ideen er at appen via opgaver og personhistorier skal få turister ud på en rute fra Sønderborg og op til Dybbøl Banke.

Vi arbejder med Saxo Film på et projekt til fremstilling af små forklarende film, der tilgås via QR koder. Det kan dels være animationer til illustration af fx hvordan en kanonkran virker dels fortællinger om emner såsom livet i baraklejrene, sygdom, mytteri, fraternisering etc. For at kunne gennemføre projektet vil vi i foråret 2023 søge eksterne midler til fremstilling af 10-15 små film.

Med støtte fra Fabrikant Mads Clausen Fonden, Linak, Norlys Vækstpulje og Rislum Fonden udvidedes historiecenterets 1864-app til at omfatte oplysninger om alle grave og mindsten på de to slagmarker på henholdsvis Dybbøl Banke og Kær. Desuden udvikledes flere temaruter på Dybbøl Banke med udgangspunkt i historiecenteret. 1864 appen blev frigivet i slutningen af juli og fra da af og resten af året har den været brugt 9.000 gange af 6.000 brugere.

Arbejdet med at registrere danske og tyske mindetavler, mindsten og gravsten i historiecenteret mediedatabase er forsat og det meste af Jylland og Fyn er dækket.

Forventninger til fremtiden

Der forventes i 2023 en lidt bedre turistsæson samt uændret gruppebesøg. På lidt længere sigt i 2025 forventes turistsæsonen at blive bedre i forbindelse med at det nye resort på Nordals åbner. Men set i lyset af det dårlige resultat i 2022 og den fortsatte økonomiske krise, hvor krigen i Ukraine ser ud til at fortsætte, har det været nødvendigt at hæve prisen på voksenbilletten med 10 kr. og nedlægge en af de faste stillinger ved naturlig afgang.

Det bliver økonomisk vanskeligt år, hvor der budgetteres forsigtigt med 47.000 gæster, hvilket giver en entréindtægt på 5,35 mio. kr. Kun de allermost nødvendige vedligeholdelsesopgaver afvikles og ingen nye projekter iværksættes.

De store udfordringer med opbevaring af krudt forventes til gengæld løst i slutningen af året med opbevaring af op til 25 kg krudt på historiecenteret og 200 kg krudt i bunkeren i Søgaardlejren.

Det er usikkert om skiftet til fjernvarme allerede vil ske i 2023, da en dato fra Sønderborg Fjernvarme afventes. Bliver der mulighed for det vil det dog blive iværksat med træk på egenkapitalen.

Den længe planlagte renovering af Dioramaet med forbedring af plancher og udstilling gennemføres som en nyhed for sæsonen. Desuden fremstilles en lille udstilling om en dramatisk episode på en gård på Broagerland.

Fondens filialer i udlandet

Fonden har ingen aktiviteter i udlandet.

Samfundsansvar

Det er fondens ønske i et passende omfang at have medarbejdere fra det rummelige arbejdsmarked. Fonden vil desuden give mulighed for afholdelse af praktikforløb for relevante uddannelser.

I efteråret afviklede en historiestuderende fra Syddansk Universitet semesterpraktik i perioden september til medio december. Praktikanten deltog i afviklingen af efterårets mange gruppebesøg og arbejdede med emnet den danske logistik på Als under Krigen 1864. Resultatet blev fremlagt som en skriftlig opgave samt et foredrag for historiecenterets guider.

Fonden deltog i 2022 i Sønderborg Kommunes projektet *kultur på recept*. Formålet med projektet er at bidrage til en forbedring af den mentale sundhed og arbejdsparathed hos langtidsledige og sygemeldte borgere med let til moderat stress, angst eller depression. Der afvikledes i alt 6 forløb, som var målrettet denne særligt sårbare gruppe.

I 2022 har fonden haft en fastansat i skånejob på 25 timer/uge. Dertil kommer en tidligere syrisk flygtning, som i de første år var sæsonansat i 8 måneder med ansvar for at tage sig af de arealerne omkring Historiecenter og Dybbøl Mølle, men nu er fastansat på helårsbasis.

Fonden finder ikke at den kan bære yderligere ansættelser fra det rummelige arbejdsmarked, da det vil føre til en for stor belastning for de relativt få fastansatte medarbejdere.

Måltal og politikker for det underrepræsenterede køn

Fonden er opmærksom på den ulige kønsfordeling i bestyrelsen med 5 mænd og en kvinde og ønsker en mere ligelig fordeling. Bestyrelsesmedlemmerne er ulønnede, hvilket gør det svært at tiltrække nye medlemmer med de nødvendige kompetencer.

Fonden tilsigter en ligelig fordeling af kønnene på arbejdspladsen. Kønsfordelingen i 2022 blandt de fastansatte og sæsonansatte var 43% kvinder og 57% mænd.

Historiecenteret har 8 fastansatte på helårsbasis og 3 sæsonansatte. Dertil kommer et fast korps af timelønnede guider og butikspersonale på 24 personer, som hovedsageligt består af efterlønsmodtagere og pensionister og tilkaldes i det omfang, der er bestilt rundvisninger. Fonden søger ikke aktivt efter nye korpsmedlemmer men tager folk ind, som henvender sig af interesse.

Historiecenteret rekrutterer løbende unge i alderen 16-25 år til butik og levendegørelse. Denne gruppe var i 2022 på 26 personer.

Redegørelse for uddelingspolitik

Fonden uddeler ikke midler men varetager ifølge vedtægterne udelukkende driften af Historiecenter Dybbøl Banke.

Transaktioner med nærtstående parter

Fonden har ikke haft transaktioner med nærtstående parter i 2022.

Redegørelse for god fondsledelse

Efter den nye lov om erhvervsdrivende fonde, skal bestyrelsen forholde sig til de anbefalinger, der er udarbejdet for god fondsledelse.

Redegørelsen kan offentliggøres på følgende måde:

- via ledelsesberetningen
- i noterne til årsrapporten
- eller på fondens hjemmeside til hvilken der henvises i ledelsesberetningen eller i noterne

Anbefalingerne for god fondsledelse følger princippet "Følg eller forklar-princippet", hvilket betyder, at bestyrelsen i den enkelte erhvervsdrivende fond selv afgør, i hvilket omfang man ønsker af efterleve anbefalingerne.

Efterlever en erhvervsdrivende fond ikke en anbefaling, skal bestyrelsen forklare:

- hvorfor bestyrelsen har valgt at indrette sig anderledes, og
- hvordan man i stedet har valgt at indrette sig

1. Åbenhed og kommunikation	Fonden følger	Fonden forklarer
<p>1.1. Det anbefales, at bestyrelsen vedtager retningslinjer for ekstern kommunikation, herunder hvem, der kan, og skal udtale sig til offentligheden på den erhvervsdrivende fonds vegne, og om hvilke forhold. Retningslinjerne skal imødekomme behovet for åbenhed og interessenternes behov og mulighed for at opnå relevant opdateret information om fondens forhold.</p>	<p>Fremgår af fondens hjemmeside</p>	

2. Bestyrelsens opgaver og ansvar	Fonden følger	Fonden forklarer
<p>2.1 Overordnede opgaver og ansvar</p> <p>2.1.1 Det anbefales, at bestyrelsen med henblik på at sikre den erhvervsdrivende fonds virke i overensstemmelse med fondens formål og interesser mindst en gang årligt tager stilling til fondens overordnede strategi og uddelingspolitik med udgangspunkt i vedtægten.</p>	<p>Fremgår af fondens hjemmeside</p> <p>Fremgår af fondens regnskabspraxis</p>	
<p>2.2 Formanden og næstformanden for bestyrelsen</p>	<p>Fremgår af fondens forretningsorden</p>	

<p>2.2.1 Det anbefales, at bestyrelsesformanden organiserer, indkalder og leder bestyrelsesmøderne med henblik på at sikre et effektivt bestyrelsesarbejde og skabe de bedst mulige forudsætninger for bestyrelsesmedlemmernes arbejde enkeltvis og samlet.</p> <p>2.2.2 Det anbefales, at hvis bestyrelsen – ud over formandshvervet – undtagelsesvis anmoder bestyrelsesformanden om at udføre særlige driftsopgaver for den erhvervsdrivende fond, bør der foreligge en bestyrelsesbeslutning, der sikrer, at bestyrelsen bevarer den uafhængige overordnede ledelse og kontrolfunktion. Der bør sikres en forsvarlig arbejdsdeling mellem formanden, næstformanden, den øvrige bestyrelse og en eventuel direktion.</p>	<p>Fremgår af fondens Forretningsorden</p>	
<p>2.3 Bestyrelsens sammensætning og organisering</p> <p>2.3.1 Det anbefales, at bestyrelsen løbende vurderer og fastlægger, hvilke kompetencer bestyrelsen skal råde over for bedst muligt at kunne udføre de opgaver, der påhviler bestyrelsen.</p> <p>2.3.2 Det anbefales, at bestyrelsen med respekt af en eventuel udpegningsret i vedtægten sikrer en struktureret, grundig og gennemskuelig proces for udvælgelse og indstilling af kandidater til bestyrelsen.</p> <p>2.3.3 Det anbefales, at bestyrelsesmedlemmer udpeges på baggrund af deres personlige egenskaber</p>	<p>Bestyrelsen består af 6 medlemmer. 2 medlemmer udpeges af Sønderborg Byråd, 1 medlem udpeges af Museum Sønderjylland, 1 medlem udpeges af DSI Dybbøl Mølle og 1 medlem udpeges af FALIHOS (Foreningen af lærere i Historie og Samfundsfag). Bestyrelsen har mulighed for internt at udpege yderligere 4 medlemmer med særlige kompetencer. Fonden har i indværende periode udpeget journalist og forfatter Tom Buk-Swienty som følge af dennes store evne til at formidle svært tilgængelig viden herunder særligt 1864 historien. Naturstyrelsen Sønderjylland, som har ansvaret for de offentlige arealer på Dybbøl Banke, har ret til at udpege en observatør, der deltager i bestyrelsesmøderne.</p>	

og kompetencer under hensyn til bestyrelsens samlede kompetencer, samt at der ved sammensætning og indstilling af nye bestyrelsesmedlemmer tages hensyn til behovet for fornyelse – sammenholdt med behovet for kontinuitet – og til behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. erhvervs- og uddelingserfaring, alder og køn.

Skovridder Inge Gillesberg er i indeværende periode observatør.

**Bestyrelsens sammensætning:
Se nedenfor**

2.3.4 Det anbefales, at der årligt i ledelsesberetningen, og på den erhvervsdrivende fonds eventuelle hjemmeside, redegøres for sammensætningen af bestyrelsen, herunder for mangfoldighed, samt at der gives følgende oplysninger om hvert af bestyrelsens medlemmer:

- den pågældendes navn og stilling,
- den pågældendes alder og køn,
- dato for indtræden i bestyrelsen, hvorvidt genvalg af medlemmet har fundet sted, og udløb af den aktuelle valgperiode,
- medlemmets eventuelle særlige kompetencer,
- den pågældendes øvrige ledelseshverv, herunder poster i direktioner, bestyrelser og tilsynsråd, inklusive ledelsesudvalg, i danske og udenlandske fonde, virksomheder, institutioner samt

<p>krævende organisationsopgaver,</p> <ul style="list-style-type: none"> • hvilke medlemmer, der er udpeget af myndigheder • /tilskudsyder m.v., og • om medlemmet anses for uafhængigt. <p>2.3.5 Det anbefales, at flertallet af bestyrelsesmedlemmerne i den erhvervsdrivende fond ikke samtidig er medlemmer af bestyrelsen eller direktionen i fondens dattervirksomhed(-er), medmindre der er tale om et helejet egentligt holdingselskab.</p>		
<p>2.4 Uafhængighed</p> <p>2.4.1 Det anbefales, at en passende del af bestyrelsens medlemmer er uafhængige. Består bestyrelsen (eksklusiv medarbejdervalgte medlemmer) af op til fire medlemmer, bør mindst ét medlem være uafhængigt. Består bestyrelsen af mellem fem til otte medlemmer, bør mindst to medlemmer være uafhængige. Består bestyrelsen af ni til elleve medlemmer, bør mindst tre medlemmer være uafhængige og så fremdeles. Et bestyrelsesmedlem anses i denne sammenhæng ikke for uafhængig, hvis den pågældende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • er, eller inden for de seneste tre år har været, medlem af direktionen eller ledende medarbejder i fonden eller en væsentlig dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden, • inden for de seneste fem år har modtaget større 	<p>Fremgår af fondens hjemmeside</p>	

vederlag, herunder uddelinger eller andre ydelser, fra fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden i anden egenskab end som medlem af fondens bestyrelse eller direktion,

- inden for det seneste år har haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden,
- er, eller inden for de seneste tre år har været, ansat eller partner hos ekstern revisor,
- har været medlem af fondens bestyrelse eller direktion i mere end 12 år,
- er i nær familie med eller på anden måde står personer, som ikke betragtes som uafhængige, særligt nær,
- er stifter eller væsentlig gavegiver, hvis fonden har til formål at yde støtte til disses familie eller andre, som står disse særligt nær, eller
- er ledelsesmedlem i en organisation, en anden fond eller lignende, der

modtager eller gentagne gange inden for de seneste fem år har modtaget væsentlige donationer fra fonden.		
<p>2.5 Udpegningsperiode</p> <p>2.5.1 Det anbefales, at bestyrelsens medlemmer som minimum udpeges for en periode på to år, og maksimalt for en periode på fire år.</p> <p>2.5.2 Det anbefales, at der for medlemmerne af bestyrelsen fastsættes en aldersgrænse, som offentliggøres i ledelsesberetningen eller på fondens hjemmeside.</p>	<i>Fremgår af vedtægterne</i>	<i>Ikke relevant for denne bestyrelse med en aldersgrænse</i>
<p>2.6 Evaluering af arbejdet i bestyrelsen og i direktionen</p> <p>2.6.1 Det anbefales, at bestyrelsen fastlægger en evalueringsprocedure, hvor bestyrelsen, formanden og de individuelle medlemmers bidrag og resultater årligt evalueres, og at resultatet drøftes i bestyrelsen.</p> <p>2.6.2 Det anbefales, at bestyrelsen én gang årligt evaluerer en eventuel direktion og/eller administrators arbejde og resultater efter forud fastsatte klare kriterier.</p>	<p>Fremgår af fondens hjemmesiden</p> <p>Fremgår delvis af Forretningsordenen</p> <p>Fremgår delvis af Forretningsordenen</p>	

3. Ledelsens vederlag

	Fonden følger	Fonden forklarer
3.1.1 Det anbefales, at medlemmer af bestyrelsen i erhvervsdrivende fonde aflønnes med et fast vederlag, samt at medlemmer af en eventuel direktion aflønnes med et fast vederlag, eventuelt kombineret med	Bestyrelsen aflønnes ikke	

<p>bonus, der ikke bør være afhængig af regnskabsmæssige resultater. Vederlaget bør afspejle det arbejde og ansvar, der følger af hvervet.</p> <p>3.1.2 Det anbefales, at der i årsregnskabet gives oplysning om det samlede vederlag, hvert medlem af bestyrelsen og en eventuel direktion modtager fra den erhvervsdrivende fond og fra andre virksomheder i koncernen. Endvidere bør der oplyses om eventuelle andre vederlag som bestyrelsesmedlemmer, bortset fra medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen, modtager for varetagelsen af opgaver for fonden, dattervirksomheder af fonden eller tilknyttede virksomheder til fonden.</p>		
--	--	--

Bestyrelsens sammensætning:

Medlem Bestyrelsen Kompetencer Bestyrelsesposter Uafhængig

Jens Peter Rasmussen

(formand)

Født 1954

Pens. Oberstløjtnant Indtrådt 1.09.2015

Valgt senest 2018

På valg: ej fastsat

Udpeget af DSI Dybbøl Mølle Militære traditioner DSI Dybbøl Mølle

Hjemmeværnsmuseet

Kontaktudvalget for de militære traditioner i Sønderborgområdet. Ja

Nils Natorp (næstformand)

Direktør for Geocenter Møn Indtrådt 1.04.2020

En firårig periode til og med 2023.

Udpeget internt Drift af videnspædagogisk aktivitetscenter Ja

Christian Arnth Jørgensen

Født 1980

Folkeskolelærer Indtrådt 18.03.2021

På valg 2022

Udpeget af FALIHOS

Historiefaget i grundskolen FALIHOS (bestyrelsesmedlem) Foreningen "5 skoler" (Bestyrelsessuppleant) Ja

Carsten Porskrog Rasmussen

Født 1960

Enhedsleder i Museum Sønderjylland

Indtrådt 1.05.2018

På valg: ej fastsat

Udpeget af Museum Sønderjylland Historiker med speciale sønderjysk historie Ja

Kjæld Stærk

Født 1959

VP, Executive Projects, Danfoss

Indtrådt 1.1.2022 på valg 2026 Officer af reserven, mangeårig direktør og bestyrelseserfaring, Vice President

Danfoss, Formand for Sønderborg Kommunes Udvalg for Erhverv og Grøn Vækst Ja

Udpeget af Sønderborg byråd

Tenna Rejnholt Kristensen

Arkeolog ved Museum Sønderjylland

Indtrådt 1.5.2018

Udpeget af Sønderborg Byråd Arkæologi, fortidsminder, Bestyrelsesmedlem i Museum Sønderjyllands

Personaleforening, Bestyrelsesmedlem i Enhedslstens Lokalforening i Sønderborg Ja

Redegørelse for fondens uddelingspolitik

Fonden uddeler ikke midler men varetager ifølge vedtægterne udelukkende driften af Historiecenter Dybbøl Banke.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for Regnskabsklasse B.

Årsrapporten for Fonden Dybbøl Banke er aflagt i overensstemmelse med den danske Årsregnskabslovs bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B.

Resultatopgørelsen er opstillet i beretningsform og artsopdelt. Balancen er opstillet i kontoform.

Årsrapporten er udarbejdet efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved normal afskrivning. Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

Driftsaftale med Museum Sønderjylland

Fra og med 2004 er der indgået en driftsaftale med Museet på Sønderborg Slot/Museum Sønderjylland. Museets opgave er at drive **grundcenterdelen**. Det betyder at følgende områder fra resultatopgørelsen er overgået til Museet:

- Bruttofortjeneste
  - Butik- og kantinedrift
- Ejendommens drift
- Andre eksterne udgifter og aktiviteter
- Personaleudgifter
  - Grundpersonalet

Fonden Dybbøl Banke forestår herefter

- Større anlægsarbejder
- Videnpædagogisk aktivitetspersonale herunder naturvejleder
- Bestyrelsesmøder

Resultatopgørelsen:

Indtægter

Driftsindtægter er som hovedregel medtaget i årsregnskabet efter transaktionsprincippet, d.v.s. når levering foregår eller arbejdet præsteres.

Tilskud

Driftstilskud er medtaget i resultatopgørelsen i takt med at sådanne indgår eller når aftale om tilskud foreligger

Udgifter

Driftsudgifter er som hovedregel medtaget i årsregnskabet efter transaktionsprincippet, d.v.s. når levering foregår eller arbejdet præsteres.

Afskrivninger

Under materielle anlægsaktiver er driftsmateriel og inventar samt informationsudstyr, som er finansieret af Aage V. Jensens Fonde, afskrevet fuldt ud.

Grundcenteret, der er opført på en grund tilhørende Miljøministeriet, afskrives, fra og med 1996, lineært med lige store årlige beløb, over 50 år.

Ved tilbygninger beregnes restlevetiden på de samlede bygninger som et vægtet gennemsnit af de eksisterende bygninger og de nye bygninger med udgangspunkt i en levetid på 50 år. Scrapværdien udgør 0%.

Anskaffelser under kr. 25.000,- ekskl. moms udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Anskaffelser over 25.000 kr. ekskl. moms afskrives over 3 – 5 år.

Skat

Fonden er fritaget fra indgivelse af selvangivelse, da årets overskud anvendes til formålet som beskrevet i vedtægterne.

Balancen:

Materielle anlægsaktiver

Igangværende anlægsarbejde registreres som en forøgelse af anlægsaktiverne.

Der afskrives ikke på det igangværende anlægsarbejde før det er afsluttet.

Grundcenteret er optaget til anskaffelsespris og afskrives over 50 år.

Driftsmateriel og inventar samt informationsudstyr er finansieret af Aage V. Jensens Fonde og afskrevet fuldt ud i 1993.

Ved tilbygninger modregnes eventuelle tilskud i kostprisen.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi. Værdien reduceres med nedskrivning til imødegåelse af forventede tab.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante bankindeståender.

Gældsforpligtelser

Gæld er målt til amortiseret kostpris svarende til nominel værdi.

Uddelinger:

Der foretages ingen egentlige uddelinger fra fonden.

Uddelinger i denne type erhvervsdrivende fond svarer til det, der anvendes til større anlægs- og vedligeholdelsesarbejder i centeret.

Resultatopgørelse 1. jan. 2022 - 31. dec. 2022

	Note	2022	2021
		kr.	kr.
Nettoomsætning		3.144.873	2.929.814
Eksterne omkostninger		-105.755	-103.889
Bruttoresultat		3.039.118	2.825.925
Personaleomkostninger		-3.068.135	-2.817.478
Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver		-470.163	-470.163
Resultat af ordinær primær drift		-499.180	-461.716
Øvrige finansielle omkostninger		-25.107	-46.381
Ordinært resultat før skat		-524.287	-508.097
Årets resultat		-524.287	-508.097
Forslag til resultatdisponering			
Overført resultat		-524.287	
I alt		-524.287	-508.097

Balance 31. december 2022

Aktiver

	Note	2022 kr.	2021 kr.
Grunde og bygninger		13.164.577	13.634.740
Materielle anlægsaktiver i alt	1	13.164.577	13.634.740
Anlægsaktiver i alt		13.164.577	13.634.740
Andre tilgodehavender			771.735
Tilgodehavender i alt			771.735
Likvide beholdninger		4.032.741	3.083.614
Omsætningsaktiver i alt		4.032.741	3.855.349
AKTIVER I ALT		17.197.318	17.490.089

Balance 31. december 2022

Passiver

	Note	2022	2021
		kr.	kr.
Registreret kapital mv.		300.000	300.000
Andre reserver		16.604.196	16.604.196
Overført resultat		-4.705.498	-4.181.212
Egenkapital i alt		12.198.698	12.722.984
Kontraktlige forpligtelser			338.177
Langfristede gældsforpligtelser i alt			338.177
Leverandører af varer og tjenesteydelser		18.000	18.000
Gældsforpligtelser til tilknyttede virksomheder		4.980.620	4.242.808
Kortfristede gældsforpligtelser i alt		4.998.620	4.428.928
Gældsforpligtelser i alt		4.998.620	4.767.105
PASSIVER I ALT		17.197.318	17.490.089

Noter

1. Materielle anlægsaktiver i alt

	Grunde og bygninger kr.	Produktionsanlæg og maskiner kr.	Andre Anlæg mv. kr.
Kostpris primo	24.202.030	1.543.755	4.988.693
Tilgang	0	0	0
Afgang	0	0	0
Kostpris ultimo	24.202.030	1.543.755	4.988.693
Opskrivninger primo	0	0	0
Årets opskrivninger	0	0	0
Opskrivninger ultimo	0	0	0
Af- og nedskrivning primo	-10.567.290	-1.543.755	-4.988.693
Årets afskrivning	-470.163	0	0
Tilbageførsel ved afgang	0	0	0
Af- og nedskrivning ultimo	-11.037.453	-1.543.755	-4.988.693
Regnskabsmæssig værdi ultimo	13.164.577	0	0

2. Information om vederlag til ledelsesorganer og særlige incitamentsprogrammer

Der ydes ikke vederlag til bestyrelsesmedlemmer.

3. Information om gennemsnitligt antal ansatte

		2022
Gennemsnitligt antal ansatte		7
Lønudgifter og lønrefusioner	3.004.257	
Forskydninger feriepenge	54.123	
Kørselsudgifter	9.755	
I alt	3.068.135	